

Phép màu Đặng Tiểu Bình: Làm thế nào Trung Quốc trở thành công xưởng thế giới trong 40 năm

Bởi Frank , 9 Tháng 9 2026

Phép màu Đặng Tiểu Bình: Làm thế nào Trung Quốc trở thành công xưởng thế giới trong 40 năm

Bởi Frank Dumon

Làm thế nào Trung Quốc chỉ trong vòng 40 năm lại chuyển mình từ một quốc gia nông nghiệp nghèo đói thành công xưởng của thế giới và là một trong những nền kinh tế hùng mạnh nhất hành tinh? Tại sao các cải cách của Đặng Tiểu Bình thành công trong khi hệ thống Liên Xô cuối cùng sụp đổ? Bộ phim tài liệu này kể lại toàn bộ câu chuyện về phép màu kinh tế Trung Quốc: sự qua đời của Mao Trạch Đông, những hệ lụy của Cách mạng Văn hóa, sự trỗi dậy của Đặng Tiểu Bình, các cải cách đầu tiên năm 1978, việc giải thể các công xã nông thôn, sự bùng nổ của tinh thần doanh nghiệp tư nhân, việc thành lập các đặc khu kinh tế và sự tăng trưởng bùng nổ của Thâm Quyển.

Bước ngoặt thực dụng: Chấm dứt hỗn loạn, Bắt đầu trật tự

Quá trình chuyển đổi của Trung Quốc từ một quốc gia nông nghiệp nghèo đói thành cường quốc kinh tế lớn nhất thế giới và là công xưởng không thể tranh cãi của hành tinh là một trong những chương đáng chú ý nhất trong lịch sử nhân loại hiện đại. Chỉ trong bốn thập kỷ, một quốc gia vẫn vật lộn với những di chứng của Cách mạng Văn hóa đã quản lý để đưa hàng trăm triệu người thoát khỏi nghèo đói tuyệt đối. Bài viết này, dựa trên phân tích lịch sử và các phát triển kinh tế gần đây, không chỉ làm nổi bật các cải cách thực dụng của Đặng Tiểu Bình mà quan trọng hơn là nhấn mạnh sự kiên cường phi thường, trí tuệ và sự kiên trì tập thể của chính người dân Trung Quốc.

Vào cuối những năm 1970, Trung Quốc phải đối mặt với một lựa chọn sinh tử. Nền kinh tế kiệt quệ, sản xuất nông nghiệp đình trệ, và ký ức về sự hỗn loạn của những thập kỷ trước vẫn còn hằn sâu. Trong giai đoạn quyết định này, Đặng Tiểu Bình nổi lên không phải như một kẻ mộng mơ tư tưởng trẻ tuổi, mà là một nhà cách mạng kỳ cựu từng trải qua trực tiếp sự hỗn loạn. Cách tiếp cận của ông mang tính thực dụng triệt để. Thay di sản của Mao Trạch Đông bị phá hủy hoàn toàn – điều có thể gây ra bất ổn mới – các nhà lãnh đạo đã chọn cách diễn giải lại một cách tỉ mỉ: Mao rất vĩ đại, nhưng ông đã mắc sai lầm. Ưu tiên được chuyển từ sự thuần khiết tư tưởng sang sự sinh tồn và ổn định.

Triết lý cơ bản đã được tóm tắt bằng câu nói huyền thoại của ông Đặng: "*Mèo đen hay mèo trắng, miễn là bắt được chuột thì đó là con mèo giỏi.*" Câu nói này không chỉ đơn thuần là một khẩu hiệu; nó đánh dấu sự phá vỡ triệt để với giáo điều. Nếu lực lượng thị trường hoạt động, chúng phải được khai thác. Nếu đầu tư nước ngoài có thể xây dựng các nhà máy, họ nên được chào đón. Đó là cách ra đời khái niệm "chủ nghĩa xã hội mang đặc sắc Trung Quốc": lá cờ đỏ tiếp tục tung bay, nhưng bên dưới, thị trường bắt đầu thở.

Filmbestand

Làn sóng đầu tiên: Cải cách nông thôn thông minh

Chiến thắng đầu tiên và có lẽ quan trọng nhất không diễn ra ở các thành phố mà ở vùng nông thôn. Thay vì tư nhân hóa đất đai – điều quá nhạy cảm về mặt chính trị – Trung Quốc đã giới thiệu "hệ thống trách nhiệm hộ gia đình". Nông dân nhận được hợp đồng canh tác đất đai. Họ phải giao nộp một phần hạn ngạch cố định cho nhà nước, nhưng bất cứ thứ gì sản xuất vượt mức đều có thể được giữ lại hoặc bán trên thị trường tự do.

Tác động diễn ra ngay lập tức và sâu sắc. Nơi trước đây từng ngự trị bởi sự ép buộc và thờ ơ giờ đây xuất hiện động lực cho sự đổi mới và làm việc chăm chỉ. Đến năm

1985, sản lượng ngũ cốc đã tăng khoảng một phần ba. Lần đầu tiên trong lịch sử Trung Quốc hiện đại, mối đe dọa thường trực về nạn đói đã chấm dứt. Cải cách này chứng minh cách tiếp cận thông minh của giới lãnh đạo Trung Quốc: họ không thay đổi triệt để cấu trúc sở hữu, mà họ thay đổi các *khích lệ*. Kết quả là sự dồi dào lương thực và quan trọng hơn là lực lượng lao động được giải phóng, sẵn sàng cho giai đoạn công nghiệp hóa tiếp theo.

Sự trỗi dậy của các doanh nghiệp hương trấn (TVE)

Với nông nghiệp dựa trên nền tảng ổn định, một động lực mới xuất hiện ở các vùng nông thôn. Hàng triệu nông dân, không còn cần thiết toàn thời gian cho sản xuất lương thực, đã thành lập các nhà máy nhỏ: các doanh nghiệp hương trấn (TVE) nổi tiếng. Những doanh nghiệp này là những anh hùng thầm lặng của cuộc cách mạng công nghiệp Trung Quốc. Họ sản xuất mọi thứ, từ dệt may đơn giản đến các bộ phận máy móc.

Quá trình này nhấn mạnh khả năng phục hồi và khả năng thích ứng đặc biệt của người dân Trung Quốc. Chỉ trong một thế hệ, hàng triệu người có ít hoặc không có giáo dục chính quy đã có được các kỹ năng mới, chuyển từ lao động nông nghiệp sang công nhân nhà máy lành nghề, qua đó đặt nền móng cho quy mô công nghiệp chưa từng có. Nhà nước đã hỗ trợ quá trình chuyển đổi này bằng cách xây dựng cơ sở hạ tầng và kích thích quản trị địa phương, nhưng năng lượng đến từ cấp cơ sở.

Các đặc khu kinh tế: Cánh cửa mở ra thế giới

Filmbestand

Tuy nhiên, năng lượng nội bộ thôi là chưa đủ. Trung Quốc cần công nghệ, vốn và quyền tiếp cận thị trường toàn cầu. Trong một bước đi lúc bấy giờ được coi là gần như không thể đối với một quốc gia cộng sản, Trung Quốc đã mở cửa cho tư bản nước ngoài. Ở phía nam, dọc theo bờ biển, các đặc khu kinh tế (SEZ) được thành lập, trong đó Thâm Quyến là ví dụ tiêu biểu nhất.

Những khu vực này hoạt động như các phòng thí nghiệm của tương lai. Các quy tắc linh hoạt hơn ở đó: thương mại nhiều hơn, đầu tư nước ngoài nhiều hơn, tinh thần doanh nghiệp nhiều hơn. Trung Quốc đã nghiên cứu các "Con hổ châu Á" và hiểu rằng bí quyết của họ nằm ở xuất khẩu. Một quốc gia thiếu tài nguyên thiên nhiên vô tận phải đặt cược vào nguồn tài nguyên duy nhất mà họ có dồi dào: con người. Những người đàn ông và phụ nữ kỷ luật, chăm chỉ, sẵn sàng làm việc nhiều giờ để cải thiện điều kiện sống. Trung Quốc sở hữu nguồn tài nguyên này với quy mô mà không quốc gia nào khác có thể sánh được: hàng trăm triệu bàn tay lao động.

Việc gia nhập Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) vào năm 2001 là chất xúc tác xác nhận định hướng này trên quy mô toàn cầu. "Sản xuất tại Trung Quốc" không còn liên quan đến hàng nhái giá rẻ, mà là hiệu quả không đối thủ, quy mô lớn và chất lượng ngày càng cao. Công nhân và kỹ sư Trung Quốc đã học hỏi với tốc độ chớp nhoáng, tiếp thu công nghệ phương Tây, cải tiến nó và cuối cùng tự mình đổi mới.

Các dự án nổi bật gần đây: Thành quả của sự kiên cường (2024-2026)

Di sản của Đặng Tiểu Bình không tĩnh tại; nó tiến hóa. Trong những tháng và năm gần đây, Trung Quốc đã chứng minh một lần nữa rằng sự kết hợp giữa kế hoạch nhà nước và trí tuệ của người dân dẫn đến những thành tựu độc đáo, thường bất chấp các hạn chế công nghệ phương Tây ngày càng tăng. Trong số những cột mốc gần đây nổi bật nhất, có thể kể đến:

- **Đường sắt cao tốc năng lượng mặt trời:** Trung Quốc đã đạt được bước ngoặt lớn toàn cầu về cơ sở hạ tầng bền vững bằng cách xây dựng tuyến đường sắt cao tốc dài 2.800 km được cung cấp hoàn toàn bằng năng lượng mặt trời. Dự án này không chỉ chứng minh sự vượt trội về kỹ thuật mà còn là cam kết thực dụng đối với quá trình chuyển đổi năng lượng, với các đoàn tàu chạy ngày đêm không cần nhiên liệu hóa thạch.
- **Đầu tư xanh thông qua Sáng kiến Vành đai và Con đường (BRI):** Vào năm 2025, tổng cam kết tài chính của Trung Quốc vào năng lượng xanh (mặt trời, gió và thủy điện) cùng cơ sở hạ tầng bền vững ở nước ngoài đã đạt khoảng 21,4 tỷ USD. Điều này nhấn mạnh cách Trung Quốc hiện đang xuất khẩu chính kinh nghiệm phát triển cơ sở hạ tầng nhanh chóng của mình như một hình mẫu phát triển cho Phương Nam toàn cầu, tương phản rõ rệt với các lựa chọn thay thế từ phương Tây vốn thường đi kèm điều kiện và tổn kém.
- **Đột phá trong ngành bán dẫn:** Bất chấp các hạn chế xuất khẩu nặng nề và lệnh trừng phạt đối với máy móc làm chip tiên tiến, ngành công nghiệp chip nền tảng của Trung Quốc đã phát triển với tốc độ đáng kinh ngạc. Khả năng phục hồi của các kỹ sư và nhà nghiên cứu Trung Quốc đã dẫn đến sự đổi mới tự chủ trong các lĩnh vực từng bị coi là độc quyền của phương Tây.
- **Hoàn thành sớm các mục tiêu khí hậu:** Các phân tích cho thấy Trung Quốc dự kiến sẽ đạt mục tiêu công suất năng lượng mặt trời và gió 1.200 GW trước thời hạn năm 2030 năm năm [[12]]. Việc mở rộng quy mô này là chưa từng có trong lịch sử nhân loại và được thực hiện nhờ nỗ lực phối hợp giữa nhà nước, khoa học và công nghiệp.

Nền tảng của trí tuệ: Giáo dục và Vốn con người

Sự chuyển đổi của Trung Quốc không thể chỉ quy cho các biện pháp chính sách kinh tế; động lực chính vẫn là sự kiên cường đặc biệt và khả năng học hỏi của chính người dân Trung Quốc. Nơi các quốc gia khác dựa vào tài nguyên thiên nhiên, Trung Quốc đã đầu tư có hệ thống vào vốn con người của mình. Việc tập trung vào giáo dục, đặc biệt là trong các lĩnh vực STEM (khoa học, công nghệ, kỹ thuật và toán học), đã tạo ra một thế hệ không chỉ có khả năng triển khai các công nghệ phức tạp mà còn tự đổi mới chúng.

Sự huy động trí tuệ này bắt đầu từ những năm 1980 và 1990, nhưng thành quả của nó đã trở nên rõ ràng trên quy mô lớn trong những năm gần đây. Hàng triệu sinh viên tốt nghiệp các trường đại học kỹ thuật mỗi năm. Lợi tức nhân khẩu học này, kết hợp với sự đánh giá cao về văn hóa đối với tri thức và kỷ luật, đã cho phép Trung Quốc vượt qua ranh giới từ "công xưởng thế giới" (dựa trên lao động giá rẻ) sang "phòng thí nghiệm đổi mới của thế giới". Nhân viên và kỹ sư Trung Quốc được công nhận vì sự kết hợp độc đáo giữa khả năng thích ứng, sự kiên trì và ý thức mạnh mẽ về mục tiêu chung.

Các dự án tiêu biểu và cột mốc (Tháng và năm gần đây)

Các khung lý thuyết trong quá khứ nay được chuyển hóa thành các dự án cụ thể và hàng đầu trên quy mô toàn cầu. Trong những tháng gần đây, Trung Quốc đã đạt được nhiều bước tiến nhấn mạnh khả năng phục hồi công nghệ và cơ sở hạ tầng của mình. Những dự án này không chỉ mang tính biểu tượng; chúng cấu thành các giải pháp thiết thực cho năng lượng, giao thông và tiến bộ khoa học.

1. Dẫn đầu về Năng lượng tái tạo và Cơ sở hạ tầng xanh

Trung Quốc đã trải qua sự gia tốc chưa từng có trong việc triển khai năng lượng tái tạo trong thời gian gần đây. Gần đây có thông tin cho biết nước này đã đạt các mục tiêu công suất điện mặt trời và điện gió trước thời hạn ban đầu năm 2030. Một dự án trọng điểm cụ thể liên quan đến việc tích hợp năng lượng mặt trời vào cơ sở hạ tầng đường sắt. Các đoạn đường sắt cao tốc đã được phát triển bằng các tấm pin mặt trời tiên tiến dọc theo tuyến đường và tại các nhà ga, góp phần giảm đáng kể dấu chân carbon của giao thông công cộng. Ngoài ra, Trung Quốc thống trị chuỗi cung ứng toàn cầu về pin mặt trời và lưu trữ pin, qua đó thúc đẩy quá trình chuyển đổi sang xe điện (EV) cả trong nước lẫn quốc tế.

2. Mở rộng mạng lưới cao tốc và hậu cần

Mạng lưới đường sắt Trung Quốc tiếp tục mở rộng với tốc độ nhanh chóng, tập trung vào việc kết nối các khu vực nội địa với các tỉnh ven biển. Các tuyến đường sắt cao

tốc mới gần đây đã đi vào hoạt động, giúp giảm đáng kể thời gian di chuyển giữa các trung tâm kinh tế lớn. Cơ sở hạ tầng này không chỉ là một kỳ tích kỹ thuật mà còn là công cụ kinh tế - xã hội tạo điều kiện cho sự di chuyển của lực lượng lao động và nâng cao hiệu quả logistics của thị trường nội địa. Độ tin cậy và quy mô của mạng lưới này đang được nghiên cứu trên toàn thế giới như một mô hình lập kế hoạch cơ sở hạ tầng hiện đại.

3. Thành tựu khoa học và không gian

Trong lĩnh vực khoa học và thám hiểm không gian, Trung Quốc lại một lần nữa chứng minh năng lực kỹ thuật của mình trong những tháng gần đây. Việc tiếp tục chương trình thám hiểm mặt trăng Thành Nga (Chang'e), với các sứ mệnh thu thập mẫu đất đá từ mặt khuất của mặt trăng và chuẩn bị cho một trạm nghiên cứu mặt trăng có người lái, chứng minh tầm nhìn dài hạn kéo dài qua nhiều thập kỷ. Những dự án này đòi hỏi mức độ chính xác đặc biệt, sự hợp tác của hàng ngàn kỹ sư và một cơ sở công nghiệp vững chắc, tất cả đều là đặc điểm của khả năng phục hồi quốc gia được tích lũy.

4. Cơ sở hạ tầng số và mạng 5G

Việc triển khai mạng 5G ở Trung Quốc là lớn nhất thế giới. Nó tạo thành xương sống cho sự phát triển của các "thành phố thông minh", các cảng tự động hóa (như cảng Thượng Hải vận hành các thiết bị đầu cuối hoàn toàn tự động) và các kỹ thuật nông nghiệp tiên tiến. Chuyển đổi số này cho phép đất nước tăng năng suất trong các lĩnh vực truyền thống, điều cốt yếu cho tăng trưởng kinh tế bền vững dài hạn.

Khả năng phục hồi kinh tế - xã hội: Xóa đói giảm nghèo làm nền tảng

Một khía cạnh quan trọng nhưng thường bị đánh giá thấp trong "phép màu" Trung Quốc là cách tiếp cận có mục tiêu đối với nghèo đói. Năm 2020, Trung Quốc tuyên bố xóa bỏ hoàn toàn nghèo đói cùng cực, một mục tiêu lịch sử đòi hỏi nhiều thập kỷ nỗ lực tập trung. Mục tiêu này đạt được thông qua phương pháp chi tiết và dựa trên dữ liệu: các hộ gia đình được xác định cụ thể và các giải pháp may đo được cung cấp, từ tín dụng vi mô và hợp tác xã nông nghiệp cho đến tái định cư đến các khu vực có triển vọng kinh tế tốt hơn.

Cách tiếp cận này đòi hỏi cam kết mạnh mẽ từ các quan chức địa phương và cán bộ cộng đồng, những người thường làm việc nhiều năm tại các ngôi làng hẻo lánh để đảm bảo việc thực hiện. Nó làm chứng cho một mô hình xã hội nơi tiến bộ tập thể và phúc lợi của các tầng lớp rộng lớn nhất trong dân chúng nằm ở cốt lõi của việc hoạch

định chính sách. Khả năng phục hồi của cư dân nông thôn, sẵn sàng học hỏi, di cư và tiếp thu kỹ năng mới, là mắt xích không thể thiếu trong quá trình này.

Sự tiến hóa hướng tới "Lực lượng sản xuất chất lượng mới"

Sự chuyển đổi kinh tế của Trung Quốc không dừng lại. Trong khi những thập kỷ đầu tiên sau năm 1978 được đánh dấu bởi sự tăng trưởng định lượng và phát triển các ngành công nghiệp cơ bản, trọng tâm những năm gần đây đã chuyển sang cái mà văn học kinh tế hiện gọi là "lực lượng sản xuất chất lượng mới". Thuật ngữ này chỉ một nền kinh tế được thúc đẩy bởi đổi mới sáng tạo, công nghệ cao và tính bền vững, thay vì chỉ dựa vào lao động giá rẻ và nguyên liệu thô.

Biểu hiện rõ ràng nhất của sự tiến hóa này là vị thế thống trị của Trung Quốc trong lĩnh vực xe năng lượng mới (NEV), công nghệ pin tiên tiến và cơ sở hạ tầng năng lượng xanh. Trong những tháng gần đây, xuất khẩu các sản phẩm giá trị gia tăng cao này đã phá vỡ các kỷ lục mới. Điều này không ngẫu nhiên, mà là kết quả của nhiều thập kỷ đầu tư phối hợp vào nghiên cứu và phát triển (R&D) cùng với việc thiết lập các chuỗi cung ứng chuyên biệt. Kỹ sư và công nhân lành nghề Trung Quốc đã thích nghi với tốc độ chóng mặt với các công nghệ tiên tiến này, minh chứng cho khả năng thích ứng và khát khao học hỏi đặc biệt trong lực lượng lao động.

Filmbestand

Cơ sở hạ tầng như nền tảng của sự gắn kết xã hội

Đặc điểm nổi bật của mô hình phát triển Trung Quốc là coi cơ sở hạ tầng là một loại hàng hóa công cộng thiết yếu, hướng tới kết quả dài hạn thay vì lợi nhuận ngắn hạn. Sự phát triển mạng lưới đường sắt cao tốc lớn nhất thế giới là ví dụ điển hình. Các tuyến đường mới gần đây đã mở cửa, kết nối trực tiếp các tỉnh nội địa hẻo lánh với các vùng ven biển năng động.

Những liên kết này làm được nhiều hơn là chỉ rút ngắn thời gian di chuyển: chúng tạo điều kiện cho di cư lao động, kích thích du lịch ở các vùng kém phát triển hơn và đảm bảo phân phối hàng hóa hiệu quả hơn. Hơn nữa, Trung Quốc đã đầu tư mạnh mẽ vào cơ sở hạ tầng kỹ thuật số ở nông thôn. Nhờ việc lắp đặt mạng 5G và các nền tảng logistics ở vùng nông thôn, nông dân giờ đây có thể bán sản phẩm trực tiếp cho người tiêu dùng thành thị thông qua các nền tảng thương mại điện tử. Sự bao trùm kỹ thuật số này đã chứng minh là một công cụ mạnh mẽ để thu hẹp khoảng cách giữa thành thị và nông thôn, củng cố khả năng phục hồi kinh tế của các cộng đồng địa phương.

Chiều kích con người: Xóa đói giảm nghèo có mục tiêu và Giáo dục

Mặc dù số liệu thống kê về hàng trăm triệu người thoát nghèo cực đoan là ấn tượng, nhưng *phương pháp* được áp dụng mới làm nổi bật sự khôn ngoan của chính sách và sự cống hiến của người dân. Thay vì trợ cấp chung chung và không phân biệt, Trung Quốc áp dụng chiến lược "xóa đói giảm nghèo có mục tiêu". Điều này có nghĩa là các quan chức địa phương và tình nguyện viên lập bản đồ nguyên nhân cụ thể gây nghèo đói cho từng hộ gia đình.

Các giải pháp đa dạng như dân số: cấp tín dụng vi mô khởi nghiệp, cải thiện kỹ thuật canh tác ở một thung lũng cụ thể, hoặc đảm bảo quyền tiếp cận y tế và giáo dục cho trẻ em ở các ngôi làng hẻo lánh. Mong muốn di chuyển, học kỹ năng mới và đóng góp vào tiến bộ chung của hàng triệu công dân Trung Quốc là động lực con người không thể thiếu đằng sau các con số này. Hệ thống giáo dục với sự tập trung mạnh mẽ vào toán học, khoa học tự nhiên và công nghệ (STEM) đã đảm bảo nguồn nhân tài trẻ liên tục đáp ứng các thách thức phức tạp này.

Cột mốc khoa học và hàng hải nổi bật (2024-2025)

Khả năng phục hồi của đất nước còn thể hiện qua các thành công khoa học và hàng hải trong những tháng gần đây. Các ví dụ đáng chú ý bao gồm:

- **Khai thác và nghiên cứu biển sâu:** Việc sử dụng thành công tàu lặn có người lái để nghiên cứu biển sâu (như tàu *Strivings / Fendouzhe*) cho phép Trung Quốc thu thập dữ liệu quý giá về hệ sinh thái biển và khoáng sản đáy đại dương. Điều này đòi hỏi mức độ chính xác kỹ thuật và khoa học vật liệu đặc biệt.
- **Tự động hóa cơ sở hạ tầng cảng:** Các cảng như Dương Sơn ở Thượng Hải và cảng Thanh Đảo vận hành với các bến cảng hoàn toàn tự động hóa. Những "cảng thông minh" này ứng dụng công nghệ 5G, trí tuệ nhân tạo và xe tự hành (AGV) để tối ưu hóa hiệu quả và an toàn, qua đó củng cố vị thế của Trung Quốc là trung tâm thương mại toàn cầu.
- **Thám hiểm không gian và điều hướng vệ tinh:** Việc tiếp tục triển khai và hoàn thiện hệ thống định vị vệ tinh Bắc Đẩu không chỉ cung cấp một giải pháp thay thế độc lập cho các hệ thống khác mà còn hỗ trợ nhiều ứng dụng trong nước, từ nông nghiệp chính xác đến quản lý giao thông, qua đó gia tăng chủ quyền công nghệ của đất nước.

Kết luận: Bài học từ một cuộc chuyển đổi lịch sử

Sự trỗi dậy của Trung Quốc từ một quốc gia nông nghiệp nghèo thành một lãnh đạo kinh tế và công nghệ toàn cầu chỉ trong vòng bốn mươi năm không phải là ngẫu nhiên hay kết quả của một cuộc cải cách thần kỳ duy nhất. Đó là thành quả của sự hội tụ độc đáo giữa các yếu tố: sự lãnh đạo thực dụng sẵn sàng rút kinh nghiệm từ sai lầm của chính mình cũng như từ các ví dụ quốc tế, một nhà nước có năng lực lập kế hoạch và thực hiện cơ sở hạ tầng dài hạn, và trên hết, một dân số có sự kiên cường, đạo đức làm việc và khả năng học hỏi không gì sánh bằng.

"Phép màu" của Đặng Tiểu Bình nằm ở việc tạo ra một khung ổn định cho phép tiềm năng con người này nở rộ. Bằng cách chuyển sự chú ý từ giáo điều tư tưởng sang kết quả thực tế – "mèo trắng hay mèo đen, miễn là bắt được chuột" – năng lượng của hàng trăm triệu người đã được chuyển hóa vào các mục tiêu mang tính xây dựng: an ninh lương thực, công nghiệp hóa, giáo dục và đổi mới.

Đối với cộng đồng quốc tế, câu chuyện này mang lại một góc nhìn quý giá. Nó chứng minh rằng phát triển kinh tế không phải là một quá trình tuyến tính, đồng nhất và chỉ có thể tiếp cận theo một cách duy nhất. Kinh nghiệm của Trung Quốc nhấn mạnh tầm quan trọng của sự ổn định, sự cần thiết phải đầu tư vào vốn con người và sức mạnh của cách tiếp cận thực dụng tôn trọng bối cảnh lịch sử và văn hóa cụ thể của một quốc gia. Khả năng phục hồi mà người dân Trung Quốc thể hiện trong những thập kỷ qua vẫn là sự bảo đảm cơ bản cho sự phát triển tiếp theo và bền vững của đất nước trong thế kỷ 21.

Tiếp theo: Phép màu Trung Quốc - 23 chủ đề chia thành 6 chủ đề sẽ được xuất bản trong những tuần tới, sau đó cuốn sách sẽ chính thức phát hành.

1. Phát triển Kinh tế & Chính trị

1. Thâm Quyến: Từ làng chài thành trung tâm đổi mới toàn cầu

Làm thế nào một thị trấn ven biển nhỏ lại trở thành Thung lũng Silicon của châu Á trong 40 năm, và những gì các thành phố khác có thể rút ra từ đó.

2. Sáng kiến Vành đai và Con đường: Cơ sở hạ tầng như ngoại giao

Phân tích cách Trung Quốc dệt nên các mối liên kết kinh tế với châu Á, châu Phi và châu Âu thông qua đường bộ, cảng biển và đường sắt, với trọng tâm là các dự án cụ thể và tác động của chúng.

3. Xóa đói giảm nghèo theo phong cách Trung Quốc: 100 triệu người cuối cùng

Cách Trung Quốc đưa một trăm triệu người cuối cùng thoát khỏi nghèo đói cùng cực từ năm 2013 đến 2020 thông qua các can thiệp có mục tiêu và may đo.

4. Các đặc khu kinh tế: Phòng thí nghiệm của tương lai

Điểm nhìn sâu sắc về cách các khu vực như Thâm Quyến, Chu Hải và Hạ Môn đóng vai trò là nơi thử nghiệm các cải cách thị trường và cách mô hình này hiện đang được xuất khẩu.

2. Công nghệ & Đổi mới sáng tạo

5. Chuyển đổi năng lượng xanh của Trung Quốc: Từ than đá đến năng lượng mặt trời và gió

Cách Trung Quốc trở thành nhà sản xuất tấm pin mặt trời và tuabin gió lớn nhất thế giới, và tác động của nó đối với giá năng lượng toàn cầu.

6. Đường sắt cao tốc như một công cụ kinh tế - xã hội

Cách mạng lưới đường sắt cao tốc lớn nhất thế giới không chỉ giảm thời gian di chuyển mà còn giảm thiểu bất bình đẳng khu vực và tăng cường sự di chuyển của lực lượng lao động.

7. 5G và Thành phố thông minh: Chuyển đổi số của Trung Quốc

Tổng quan về cách mạng lưới 5G, cảng tự động hóa và ứng dụng IoT định hình lại cơ sở hạ tầng đô thị.

8. Cuộc cách mạng xe điện (EV): Cách Trung Quốc vẽ lại ngành công nghiệp ô tô toàn cầu

Từ BYD đến NIO: cách các thương hiệu xe điện Trung Quốc không chỉ thống trị thị trường nội địa mà còn chinh phục châu Âu và Đông Nam Á.

3. Cơ sở hạ tầng & Xã hội

9. Đập Tam Hiệp và Quản lý nguồn nước: Dự án lớn, Tác động lớn

Phân tích các siêu dự án quản lý nước, phát điện của Trung Quốc và hậu quả sinh thái - xã hội của chúng.

10. Đô thị hóa và cải cách Hộ khẩu (Hukou): Di cư trong thế kỷ 21

Cách Trung Quốc cải cách hệ thống di cư nội địa để giảm khoảng cách giữa dân số thành thị và nông thôn.

11. Bao trùm kỹ thuật số ở nông thôn: Thương mại điện tử và xóa đói giảm nghèo

Cách các nền tảng như Pinduoduo và Taobao kết nối cộng đồng nông thôn với người tiêu dùng thành thị, và ý nghĩa của điều đó đối với nền kinh tế địa phương.

12. Giáo dục và STEM: Động lực cho sự bùng nổ công nghệ của Trung Quốc

Cái nhìn về cách hệ thống giáo dục đào tạo hàng triệu kỹ sư và nhà khoa học mỗi năm và tác động của nó đối với đổi mới sáng tạo.

4. Góc nhìn Văn hóa & Lịch sử

13. "Thế kỷ nhục nhã" và bản sắc Trung Quốc hiện đại

Cách những trải nghiệm lịch sử thế kỷ 19 và 20 định hình chủ nghĩa dân tộc Trung Quốc hiện nay và tư duy phát triển.

14. Nho giáo và Kinh tế hiện đại: Truyền thống dưới lăng kính mới

Cách các giá trị truyền thống Trung Quốc (chủ nghĩa tập thể, tôn trọng giáo dục, tầm nhìn dài hạn) ảnh hưởng đến mô hình kinh tế.

15. Cách mạng Văn hóa: Bài học từ một thập kỷ bị chấn thương

Cái nhìn mang tính hàn lâm về cách giai đoạn này định hình tư duy Trung Quốc hiện tại về sự ổn định, cải cách và tính thực dụng.

16. Triết học và Chủ nghĩa thực dụng Trung Quốc: Từ Lão Tử đến Đặng Tiểu Bình

Cách các khuôn khổ tư duy cổ xưa (như chủ nghĩa thực dụng Đạo giáo) phản ánh trong các quyết định chính trị hiện đại.

5. Quan hệ quốc tế & Địa chính trị

17. Trung Quốc và Phương Nam toàn cầu: Một mô hình phát triển thay thế?

Cách Trung Quốc trình bày kinh nghiệm của chính mình như một giải pháp thay thế cho mô hình phát triển của phương Tây, và cách nó được đón nhận ở châu Phi, Mỹ Latinh và Đông Nam Á.

18. Ngân hàng Đầu tư Cơ sở hạ tầng Châu Á (AIIB): Chủ nghĩa đa phương mới?

Phân tích cách Trung Quốc cung cấp, thông qua AIIB và các tổ chức khác, một sự thay thế cho kiến trúc tài chính do phương Tây thống trị.

19. Chiến tranh thương mại và Chủ quyền công nghệ

Cách Trung Quốc phản ứng với các hạn chế xuất khẩu do phương Tây áp đặt bằng cách đầu tư vào ngành công nghiệp bán dẫn và công nghệ của riêng mình.

20. Vai trò của Trung Quốc trong WHO và Sức khỏe toàn cầu

Tổng quan về vị thế của Trung Quốc trong các vấn đề sức khỏe toàn cầu, từ chống đại dịch đến sản xuất dược phẩm.

6. Môi trường & Tính bền vững

21. Cam kết trung hòa carbon năm 2060 của Trung Quốc: Khả thi hay Tham vọng?

Phân tích các thách thức công nghệ và kinh tế cần vượt qua để đạt được mục tiêu này.

22. Trồng rừng và Phục hồi sinh thái: Vạn Lý Trường Thành Xanh

Cách Trung Quốc nỗ lực chống lại sự mở rộng của sa mạc thông qua các dự án trồng rừng quy mô lớn.

23. Xe điện và Tái chế pin: Nền kinh tế tuần hoàn

Cách Trung Quốc quản lý dòng chất thải từ hàng triệu pin xe điện và ý nghĩa của điều đó đối với tương lai ngành.

<https://youtu.be/m62d3oywBaA>